
Analiza rolului băncilor comerciale în absorbția fondurilor europene

Conf. univ. dr. Florin Paul Costel LILEA (florin.lilea@gmail.com)

Universitatea „Artifex” din București

Prof. univ. dr. Alexandru MANOLE (alexandru.manole@gmail.com)

Universitatea „Artifex” din București

Lector univ. dr. Mugurel POPOVICI (mugur.popovici33@gmail.com)

Universitatea „Artifex” din București

Drd. Emilia STANCIU (emmmystanciu@gmail.com)

Academia de Studii Economice din București

Abstract

În acest articol, autorii au pus accentul pe analiza rolului băncilor comerciale în absorbția fondurilor comunitare. Alocările de fonduri comunitare nerambursabile pentru țările membre ale Uniunii europene sunt importante deoarece aceste finanțări urmăresc depășirea unor dificultăți și apropierea tuturor statelor de standardele comunitare. Accentul este pus și pe analiza fondurilor structurale, cu accent pe situația înregistrată de unele state membre în accesarea acestor surse de finanțare. Fondurile structurale sunt, din păcate, greu de utilizat de statele care au devenit membre ale Uniunii Europene, datorită lipsei de proiecte și posibilității de cofinanțare. Studiile se axează și pe analiza comparativă a absorbției fondurilor europene de România, Ungaria și Lituania. Pentru a reliefa mai elocvent cele afirmate în cadrul acestui studiu sunt prezentate tabele și reprezentări grafice sugestive. Analiza se poate extinde, inclusiv prin utilizarea unor metode econometrice.

Cuvinte cheie: *fond comunitar, bancă, absorbție, buget, investiție*

Clasificarea JEL: *G21, G24*

Introducere

Fondurile structurale ale UE - cele mai importante două instrumente bugetare ale UE - au fost insuficient utilizate în multe noi state membre ale UE, în timp ce activitatea de credit a stagnat sau se redresează doar încet. O mai bună utilizare a fondurilor structurale poate promova stimularea investițiilor publice și private, consolidarea productivității în sectoarele cheie pentru competitivitate și creștere, oferind, în același timp, oportunități considerabile de cofinanțare și prefinanțare pentru sectorul financiar privat.

Actorii financiari privați ar putea contribui la mobilizarea fondurilor nerambursabile din UE prin cunoașterea sectoarelor corporatiste locale și prin căutarea continuă a conceptelor antreprenoriale și a instrumentelor

financiare inovatoare. În acest proces, aceasta poate atenua constrângerile legate de cofinanțarea pe care sectorul oficial le-a experimentat, în special în perioadele de consolidare a bugetului. Împreună cu eficiența lor în evaluarea și monitorizarea proiectelor, băncile comerciale pot aduce dinamismul necesar industriei și serviciilor locale.

Grupurile bancare globale au o prezență puternică în Europa Centrală și de Est. Sucursalele și filialele băncilor străine au o cotă de piață de aproximativ 75% din totalul activelor sistemului bancar din Ungaria și Letonia și aproape 90% din România. Toate cele trei state membre ale UE au primit sprijin financiar din partea balanței de plăți din partea comunității financiare internaționale.

Angajamentul băncilor mamă este, în esență, dublu: în primul rând, filialele din țările desemnate ar trebui să mențină tampoane de capital adecvate, iar în al doilea rând, fiecare grup bancar ar menține anumite niveluri de expunere. Cu aceste angajamente, care sunt voluntare, o distructivă „alergată la ieșire” în oricare dintre țările afectate de criză a fost evitată cu succes.

Expunerea este considerată netă a pasivelor și definită în termeni generali față de țară în ansamblu, inclusiv creanțe asupra filialei (atât active și capital), credite acordate gospodăriilor, întreprinderilor, instituțiilor financiare, precum și obligațiunilor guvernamentale. Finanțarea filialelor constituie cea mai mare componentă a expunerii. În general, băncile și-au îndeplinit angajamentele de expunere, dar au subliniat că într-o economie în scădere cu cereri de împrumut scăzute, o parte din lichiditățile pe care le dețin în filialele lor au rămas inerte în absența oportunităților de investiții. Într-adevăr, creșterea creditului este încă întâlnită în România, se menține în jurul valorii de zero în Ungaria și rămâne negativă în Letonia. Având în vedere considerentele de gestionare a riscurilor în cadrul băncilor, necesitățile de finanțare din ce în ce mai mari ale guvernului ar putea fi doar parțial un răspuns satisfăcător la cererea de oportunități de investiții. Prin urmare, o provocare cheie în favoarea progresului este de a revigora economia și de a spori cererea de creditare din partea sectorului privat.

Literature review

Dumitrescu și Soare (2014) descriu instrumentele financiare specifice fondurilor structurale și de investiții europene. Anghel, Dumitrescu, Dumitrescu și Niță (2016) se preocupă de rolul sistemului bancar în atragerea fondurilor europene, Berica (2011) dezvoltă pe o temă similară. Branten și Purju (2013) descriu instrumentele financiare cu profil inovativ din cadrul programelor de finanțare europene. Beltratti și Stulz (2012) realizează o analiză comparativă, la nivel global, a activității de creditare. Dornean (2015) se preocupă de

impactul fondurilor europene utilizate pentru dezvoltarea la nivel regional, în România. Chava și Purnanandam (2011) evaluează efectele crizelor bancare asupra unora dintre segmentele de clienți ale acestora. Anghelache (2016, 2015) descrie starea economică la zi a României. Babecky et.al. (2010) se preocupă de salariile nominale și reale în firmele europene. Huizinga și Laeven (2012) se preocupă de caracteristicile evaluărilor bancare în contextul crizelor financiare, Calomiris și Nissim (2014) dezvoltă pe un subiect similar. Zăman și Cristea (2011) analizează problemele legate de absorbția fondurilor structurale în România. Anghelache et.al. (2016) descriu un set de modele pentru studiul absorbției fondurilor europene, Opriteșcu (2012) aplică un model de tip Hermin. Anghelache, Soare și Dumitrescu (2016) se preocupă de utilizarea platformelor informatice în managementul proiectelor europene. Cassola, Hortacsu și Kastl (2013) evaluează criza creditelor subprime din 2007, prin prisma instrumentelor Băncii Centrale Europene dedicate fondurilor pe termen scurt. Sauer și Sturm (2007) se preocupă de utilitatea regulilor Taylor în înțelegerea politicii monetare a BCE. Tosun (2014) construiește o analiză comparativă a absorbției fondurilor europene cu caracter regional. Lima și Cardenete (2007) se preocupă de impactul fondurilor europene asupra economiei regionale. Cetorelli și Goldberg (2012) dezvoltă pe tema globalizării bancare. Neculita et.al. (2013) studiază corelația dintre integrarea europeană, resursele financiare și atragerea de fonduri europene în zona central și est-europeană. Fender și McGuire (2010) se preocupă de corelația dintre structurile bancare și propagarea internațională a șocurilor, Schnabl (2012) studiază propagarea șocurilor generate de lichiditate. Guadalupe și Cunat (2009) analizează caracteristicile concurenței în sectorul financiar-bancar. Schenone (2010) evaluează valorificarea de către bănci a avantajului lor informațional. Wehinger (2012) studiază tranziția către finanțarea bazată pe piață.

Metodologia cercetării și date

Fondurile structurale în Uniunea Europeană

Activitatea băncilor, în căutarea lor neîncetată de oportunități de investiții, poate fi influențată de fondurile structurale europene în două moduri. Primul, prin creșterea cererii de împrumuturi, în toate sectoarele economiei, ca urmare directă, la nivel macroeconomic, a utilizării fondurilor structurale europene în economiile țărilor membre. Al doilea, la nivel microeconomic, băncile pot participa, activ și direct, la finanțarea proiectelor eligibile. În această lucrare dorim să explorăm cel de-al doilea aspect, mai exact rolul pe care băncile îl pot juca pentru creșterea gradului de absorbție a fondurilor europene prin implicarea atât în activitatea administrativă de selecție și monitorizare a proiectelor, cât și în aceea de pre și co-finanțare.

Uniunea Europeană a alocat în perioada 2007-2013, un total de 178 mld. Euro, noilor țări membre cu ajutorul a trei instrumente:

- Fondul european de dezvoltare regională (FEDR), care finanțează: investiții în întreprinderi (în special IMM-uri) pentru a crea locuri de muncă durabile; Infrastructuri legate în special de cercetare și inovare, telecomunicații, mediu, energie și transport; Instrumente financiare (fonduri de risc de capital, fonduri de dezvoltare locală etc.) pentru a sprijini dezvoltarea regională și locală și pentru a stimula cooperarea între orașe și regiuni și asistența tehnică;
- Fondul Social European (FSE) care urmărește îmbunătățirea ocupării forței de muncă prin sprijinirea acțiunilor din următoarele domenii: adaptarea lucrătorilor și a întreprinderilor prin programe de învățare de-a lungul vieții și organizații de lucru inovatoare; Accesul la locuri de muncă pentru solicitanții de locuri de muncă, șomerii, femeile și migranții; Integrarea socială a persoanelor dezavantajate și combaterea discriminării pe piața muncii și consolidarea capitalului uman prin reformarea sistemelor educaționale;
- Fondul de coeziune (CF) vizează statele membre al căror venit național brut pe cap de locuitor este mai mic de 90% din media comunitară (inclusiv toți cei zece noi membri) și finanțează activități în următoarele categorii: rețele de transport transeuropene și Mediul înconjurător, inclusiv energia regenerabilă, transportul feroviar și cel public.

Aceste trei fonduri reprezintă 35% din bugetul Uniunii Europene și au fost alocate în proporție de 51% celor 10 noi țări membre. În tabelul următor este detaliată această alocare pe țări.

**Fondurile structurale disponibile noilor state membre în comparație cu
UE în ansamblu**

Tabel 1

	2007-2013			2010		2011	
	bn EUR	% of 2010 GDP	% of total	bn EUR	% of GDP	bn EUR	% of GDP
New Member States							
Structural funds for growth and convergence							
Bulgaria	6.9	19.3	3.8	1.0	2.9	1.1	3.0
Czech Republic	26.7	18.3	15.0	3.8	2.6	4.0	2.6
Estonia	3.5	25.0	1.9	0.5	3.5	0.5	3.6
Cyprus	0.6	3.7	0.4	0.1	0.5	0.0	0.3
Latvia	4.6	27.7	2.6	0.7	3.9	0.7	4.2
Lithuania	6.9	26.7	3.9	1.0	3.8	1.1	3.9
Hungary	25.3	26.2	14.2	3.6	3.8	3.8	3.8
Malta	0.9	14.5	0.5	0.1	2.1	0.1	2.0
Poland	67.3	19.0	37.8	9.4	2.7	10.0	2.7
Romania	19.7	16.0	11.0	3.1	2.5	3.3	2.5
Slovenia	4.2	11.7	2.4	0.6	1.7	0.6	1.7
Slovakia	11.6	17.6	6.5	1.7	2.5	1.8	2.5
Total	178.1	19.0	100.0	25.6	2.7	27.1	2.7
Other funds							
Rural development	37.6	4.0		5.6	0.6	5.5	0.6
Fisheries	1.4	0.1		0.2	0.0	0.2	0.0
All funds	217.0	23.2		31.4	3.4	32.8	3.3
The EU budget	bn EUR	% of 2010 GDP	% of total	bn EUR	% of GDP	bn EUR	% of GDP
Total	975.8	8.0	100.0	141.0	1.2	143.0	1.1
Struct. funds for growth and conv.	346.1	2.8	35.5	49.4	0.4	50.6	0.4
Rural development	96.4	0.8	9.9	14.4	0.1	14.4	0.1
Fisheries	4.3	0.0	0.4	0.6	0.0	0.7	0.0
All funds	446.8	3.7	45.8	64.4	0.5	65.7	0.5

Source: The European Bank Coordination ("Vienna") Initiative, The Role of Commercial Banks in the Absorption of EU Funds, Report by the Working Group, 2011, pag. 5

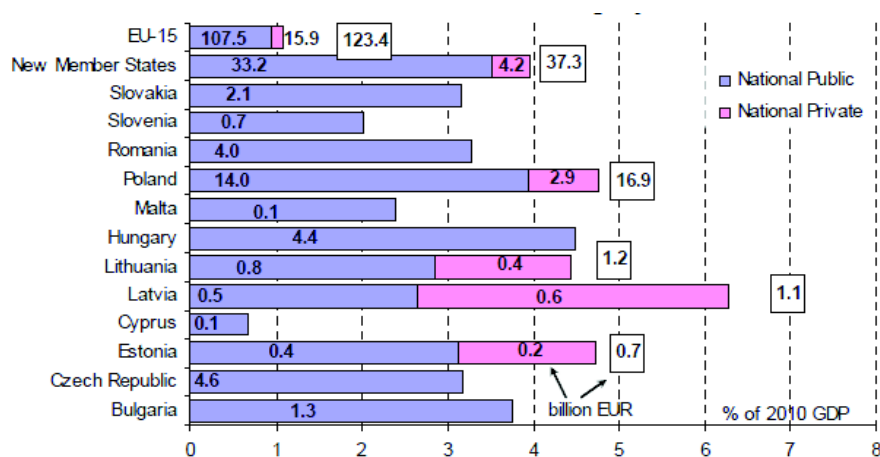
Nevoia de co-finanțare

Nivelul ratelor de co-finanțare a Fondurilor Structurale și de Coeziune ale Uniunii Europene sunt stabilite în funcție de nivelul relativ de dezvoltare al fiecărui stat membru beneficiar al acestor finanțări, pe baza obiectivului urmărit pentru fiecare politică de coeziune și de tipul fondului utilizat. Astfel, utilizând ca indicator al nivelului de dezvoltare, produsul intern brut, pentru statele membre care au avut un produs intern brut sub 85% din media Uniunii Europene pentru perioada 2011-2013, pentru proiectele finanțate din Fondul European Regional pentru Dezvoltare, Fondul European Social și Fondul de Coeziune, pot fi finanțate din aceste fonduri până la 85% din

costurile de investiții eligibile. Pentru statele mai dezvoltate, procentul variază între 50 și 85%.

Contribuția națională la proiectele finanțate de UE în perioada 2007-2013

Graficul 1

Source: The European Bank Coordination ("Vienna") Initiative, The Role of Commercial Banks in the Absorption of EU Funds, Report by the Working Group, 2011, pag. 6

În perioada 2007-2013, noile state membre ale Uniunii Europene au alocat pentru co-finanțarea proiectelor derulate din fonduri europene suma de 37,3 mld. Euro (aprox. 4% din PIB la nivelul anului 2010). Din această sumă, partea cea mai mare – 33,2 mld. Euro (89%) – a fost alocată în bugetele naționale, iar diferența (4,2 mld. Euro) a fost finanțată din fonduri private. Dintre cele 12 noi state membre ale Uniunii Europene, 8 au alocat peste 3% din PIB (pentru întreaga perioadă considerată) pentru co-finanțarea acestor proiecte, trei dintre acestea, Ungaria, Polonia și Bulgaria alocând chiar peste 3,5%, ceea ce, din punct de vedere fiscal reprezintă un efort deosebit.

De asemenea, urmărind graficul de mai sus, observăm că numai în cazul a patru state (Polonia, Lituania, Letonia și Estonia), co-finanțarea proiectelor derulate din fonduri europene a fost asigurată și cu ajutorul fondurilor private.

Este de asemenea important de subliniat faptul că, această bugetare a fondurilor pentru co-finanțare nu trebuie să ducă la o creștere a cheltuielilor publice naționale, ci mai degrabă prin alocarea lor pentru acoperirea unor cheltuieli publice naționale eligibile de a fi finanțate pe această cale.

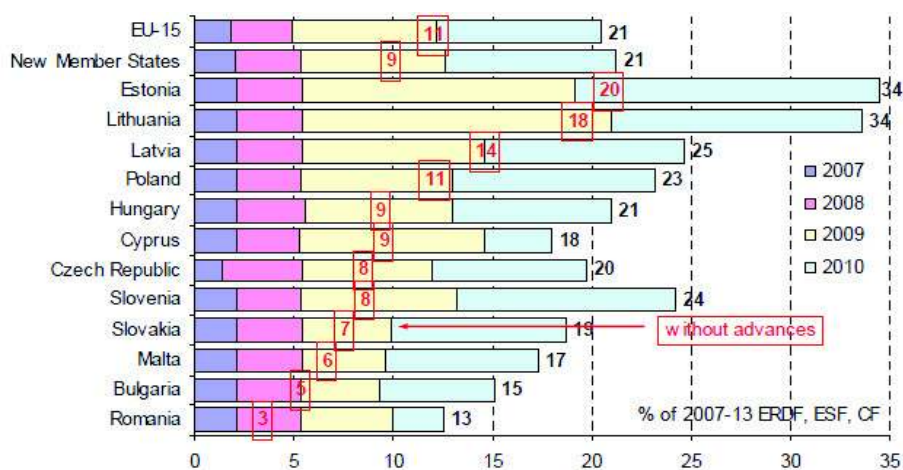
Lipsa de absorbție a fondurilor europene

Deși statele membre ale Uniunii Europene – și mai ales cele din Europa Centrală și de Est- au avut la dispoziție sume importante alocate în cadrul diverselor fonduri de finanțare, putem afirma că, pe ansamblu, absorbția acestora s-a desfășurat într-un ritm mult prea lent în majoritatea țărilor. “Campioane” la acest capitol s-au remarcat a fi România și Bulgaria, care, au mobilizat numai 13% și respectiv 15% din fondurile alocate pentru perioada 2007-2013. Deși aceste cifre indică o rată de absorbție foarte redusă, dacă scădem sumele plătite în avans vom ajunge la ponderi și mai mici, 3% și respectiv 5%.

Adoptarea cu întârziere a proiectelor privind direcțiile, politicile de coeziune și programele finanțate (chiar și la sfârșitul primului an de implementare, 2007), lipsa capacității administrative precum și existența unei crize economice și financiare suprapusă aproape pe întreg exercițiu (2008-2011) se numără printre cauzele principale care au condus la această lipsă de absorbție. Pe lângă aceste cauze, în cazul particular al României și Bulgariei, putem identifica și o altă cauză și anume lipsa de experiență și necunoașterea procedurile relevante datorită accederii în Uniunea Europeană în 2007, concomitent cu lansarea acestor programe.

Absorbția fondurilor UE în statele membre noi și vechi până la mijlocul anului 2010

Graficul 2

Source: The European Bank Coordination (“Vienna”) Initiative, The Role of Commercial Banks in the Absorption of EU Funds, Report by the Working Group, 2011, pag. 7

Analizând graficul de mai sus, putem remarca totuși că, dacă comparăm rata de absorbție fără avansuri a noilor state membre cu aceea a vechilor state membre diferența este mică, 9% față de 11%, iar pentru rata de absorbție incluzând avansurile ponderea în cazul celor două grupuri este aceeași (21%).

Absorbția fondurilor europene în Ungaria, Letonia și România

Analizând datele din tabelul următor desprindem unele aspecte edificatoare. Astfel, Letonia se bucură de o rată înaltă a plăților, ceea ce conduce, pe ansamblu, la o bună absorbție a fondurilor europene. Totuși, datorită unei rate a angajamentelor de 50,5%, evaluarea și selecția proiectelor se situează sub medie. Dintre noile state membre, Ungaria se situează la mijlocul clasamentului, în mare parte datorită unei rate ridicate de angajare (64,5%) în ceea ce privește programele operaționale pentru dezvoltare regională care au alocate fonduri considerabile (5,8 mld. Euro). În ceea ce privește situația României, observăm că aceasta întâmpină dificultăți la toate nivelurile (selecție și evaluare a proiectelor, implementarea acestora), situație datorată unei lipse de capacitate administrativă. Pentru a îmbunătăți capacitatea administrativă a fost creat un program operațional cu un buget de 0,2 mld. Euro unde putem afirma că absorbția este mai bună.

Absorbția în România, Letonia și Ungaria conform programelor operaționale

Tabelul 2

Operational Programme (billion EUR)	EU funds (1)	Committed (2)	Paid (3)	Commit- ment ratio (2)/(1)	Payment ratio (3)/(2)	Absorption ratio (3)/(1)
Romania						
Human Resources Development	3.5	1.5	0.5	44.1	30.7	13.6
Administrative Capacity	0.2	0.1	0.0	62.9	25.0	15.7
Regional Operational Programme	3.7	1.7	0.5	45.6	27.9	12.7
Economic Competitiveness	2.6	1.2	0.3	47.6	27.8	13.2
Transport	4.6	2.0	0.6	44.6	27.8	12.4
Environment	4.5	2.0	0.6	43.7	28.8	12.6
Technical Assistance	0.2	0.1	0.0	47.7	26.9	12.8
Total	19.2	8.7	2.5	45.1	28.5	12.9
Latvia						
Human Resources and Employment	0.6	0.3	0.2	50.2	82.1	41.2
Entrepreneurship and Innovations	0.7	0.4	0.3	50.1	72.6	36.4
Infrastructure and Services	3.2	1.6	0.6	50.7	39.6	20.1
Total	4.5	2.3	1.1	50.5	50.1	25.3
Hungary						
Economic Development	2.9	1.5	0.7	51.5	45.5	23.4
Environment and Energy	4.2	1.9	0.7	44.6	34.9	15.6
Transport	6.0	2.7	1.3	44.6	48.4	21.6
Social Infrastructure	1.8	1.0	0.3	54.2	29.3	15.9
Implementation	0.3	0.1	0.1	45.0	98.4	44.3
Operational Programmes for several regions	5.8	3.7	1.5	63.4	41.0	26.0
Social Renewal	3.5	2.0	0.6	57.6	30.8	17.7
State Reform	0.1	0.1	0.0	64.6	42.3	27.3
Electronic Public Administration	0.4	0.2	0.1	61.8	44.9	27.7
Total	24.9	13.1	5.3	52.6	40.4	21.3
New Member States	178.1	90.5	37.8	50.8	41.8	21.2
EU-15	168.0	95.1	35.0	56.6	36.8	20.8

Source: The European Bank Coordination ("Vienna") Initiative, The Role of Commercial Banks in the Absorption of EU Funds, Report by the Working Group, 2011, pag. 8

Semnificația potențială a implicării bancilor

Deși nu pot sprijini direct eforturile de întărire a capacității administrative, băncile pot, totuși, juca un rol în absorbția fondurilor europene. În primul rând băncile pot utiliza cunoștințele proprii privind evaluarea și selecția proiectelor, în cazul fondurilor structurale europene, atât în beneficiul întreprinderilor mici și mijlocii cât și în cel al instituțiilor publice. De asemenea, băncile pot accelera execuția proiectelor prin acordarea unei pre-finanțări înaintea acordării de avansuri de către autoritățile care gestionează fondurile europene sau simultan cu aceasta. În al treilea rând băncile ar putea co-finanța proiectele europene, având în vedere că nu toate cheltuielile unui proiect sunt eligibile a fi finanțate din granturi europene. De fapt, aceasta ar putea fi cea mai mare oportunitate de a acorda împrumuturi pentru bănci. În tabelul următor, am proiectat aceste posibilități ale băncilor de acordare a împrumuturilor pentru co-finanțarea proiectelor europene, într-un procent de 25% din cheltuielile neeligibile ale acestor proiecte. Totodată, am presupus că partea de cheltuială ne-eligibilă este egală cu cea posibil a fi finanțată din fonduri europene. În urma calculelor efectuate, rezultă că această co-finanțare ar conduce, în perioada 200-2013 la o creștere a creditului cu 1,1% în medie pe an pentru Letonia și 1,8% pentru România și Bulgaria. Dacă am presupune că rata de co-finanțare ar fi de 50% în loc de 25% desigur aceste cifre s-ar dubla. Deoarece nu toate programele operaționale prezintă același interes pentru bănci, valorile calculate reprezintă desigur, limita maximă.

Fonduri UE și oportunități de împrumut în România, Ungaria și Letonia

Tabelul 3

Operational Programme (annual average in 2007-2013)	EU funds	budget contribution	private contribution	total	co-financing at 25%	contribution to total credit growth
	million EUR				million EUR	annual %
Romania						
Human Resources Development	496.6	87.6	-	584.2	146.0	0.30
Administrative Capacity	29.7	5.4	-	35.1	8.8	0.02
Regional Operational Programme	532.3	93.9	-	626.2	156.6	0.33
Economic Competitiveness	364.9	65.3	-	430.2	107.5	0.22
Transport	652.3	161.7	-	814.0	203.5	0.42
Environment	644.6	156.9	-	801.6	200.4	0.42
Technical Assistance	24.3	6.1	-	30.4	7.6	0.02
Total	2744.7	576.9	-	3321.6	830.4	1.73
Latvia						
Human Resources and Employment	78.7	8.4	5.5	92.5	23.1	0.14
Entrepreneurship and Innovations	105.2	14.8	34.8	154.9	38.7	0.23
Infrastructure and Services	458.7	44.4	52.4	555.4	138.9	0.81
Total	642.6	67.6	92.6	802.9	200.7	1.17
Hungary						
Economic Development	408.4	72.1	-	480.5	120.1	0.21
Environment and Energy	597.0	105.3	-	702.3	175.6	0.31
Transport	861.0	151.9	-	1013.0	253.2	0.44
Social Infrastructure	254.6	44.9	-	299.5	74.9	0.13
Implementation	45.0	7.9	-	53.0	13.2	0.02
Operational Programmes for several regions	824.5	145.5	-	970.0	242.5	0.42
Social Renewal	497.5	87.8	-	585.3	146.3	0.26
State Reform	20.9	3.7	-	24.6	6.2	0.01
Electronic Public Administration	51.2	9.0	-	60.2	15.1	0.03
Total	3560.2	628.3	-	4188.4	1047.1	1.83

Source: The European Bank Coordination ("Vienna") Initiative, The Role of Commercial Banks in the Absorption of EU Funds, Report by the Working Group, 2011, pag. 10

De exemplu, suma alocată anual pentru România, în cadrul Programului pentru Competitivitate Economică este de 430 mil. Euro dintre care 85% co-finanțată din fonduri europene. Presupunând că partea de cheltuială ne-eligibilă este egală cu cea eligibilă și considerând o rată de co-finanțare de 25% putem previziona un volum suplimentar de creditare din partea băncilor de 107,5 mil. Euro anual, ceea ce ar conduce la expansiune a creditului de 0,25% pe an.

Rolul băncilor comerciale din România și Bulgaria în creșterea gradului de absorbție a fondurilor europene

Bulgaria and Romania are confronted with the greatest challenge in absorbing EU structural funds. The overall absorption rate is low relative to both funds allocated and national income overall, and, given the context of an ongoing economic and credit contraction, national authorities are committed to taking steps to raise absorption, including through a closer involvement of commercial banks.

Representatives of parent banks of the large foreign-owned banks operating in Romania and Bulgaria agreed that an improvement of EU funds absorption coupled with an increased involvement of banks in this process might offer alternative investment opportunities for banks and, consequently, could contribute to reviving credit activity.

Concluzii

Fondurile structurale ale UE reprezintă resurse importante pentru statele membre ale UE. Aceste fonduri sunt deosebit de importante pentru noile state membre, pentru care fondurile care urmează să fie plătite ar putea ajunge până la 2% din PIB pe an pentru restul perspectivei financiare actuale. Deși ratele de absorbție au fost, de asemenea, scăzute în vechile state membre, lipsa capacității de a absorbi mai bine fondurile UE a fost deosebit de acută în noile state membre. Acestea din urmă s-au confruntat în ultimul timp cu o creștere economică redusă, cu constrângeri în finanțarea bancară pentru sectorul privat, precum și cu constrângeri bugetare privind investițiile publice.

Majoritatea statelor membre au decis să gestioneze fondurile structurale în mod direct sau prin intermediul agențiilor de stat. Cu toate acestea, în noile state membre, această abordare a fost confruntată

Dificultăți considerabile datorită constrângerilor în capacitatea instituțională și adoptarea relativ recentă a acquis-ului comunitar înainte de etapele de aderare din 2004 și 2007. Actuala criză financiară obligă guvernele să exploreze mecanisme mai eficiente pentru acordarea de granturi UE în sprijinul companiilor și pentru a reduce Lipsa de finanțare în sectorul public, în

special având în vedere faptul că fondurile neutilizate nu vor mai fi disponibile la trei ani de la acordarea pentru prima dată a fondurilor neutilizate.

Mai multe state membre au experimentat utilizarea băncilor ca organe intermediare în afara sectorului public pentru a accelera absorbția fondurilor UE, în special în ceea ce privește canalizarea fondurilor

Pentru IMM-uri. Băncile pot îndeplini, inter alia, funcțiile de evaluare a proiectelor, plăți de fonduri, monitorizare și raportare către administrațiile publice și inspecții la fața locului.

Prin implicarea băncilor comerciale în aceste activități, trebuie abordate o serie de preocupări.

În primul rând, băncile arată în mod legitim interesele lor de afaceri în furnizarea de împrumuturi comerciale care se concentrează asupra bancabilității proiectelor, ceea ce nu corespunde neapărat motivației de interes public care stă la baza finanțării acordate de UE. Acest lucru poate duce la conflicte de interese atunci când băncile sunt implicate atât în selectarea proiectelor, cât și în finanțare. Există, de asemenea, îndoieli asupra faptului că acele bănci care sunt în cele din urmă motivate prin dezvoltarea relațiilor cu clienții privați de durată vor acționa ca agenți imparțiali pentru autoritățile de management în selectarea și monitorizarea proiectelor. Această preocupare poate fi împărtășită și de către supraveghetorii din sectorul bancar, care ar putea avea temeri în ceea ce privește expunerile mari sau o structură a veniturilor neechilibrată sau nesustenabilă.

În al doilea rând, din perspectiva autorităților naționale de gestionare, un proces de achiziții adecvat va trebui să identifice băncile calificate care furnizează astfel de servicii la un preț competitiv. Plățile publice către băncile comerciale vor trebui să rămână în afara preocupărilor legate de ajutorul de stat, pentru a evita denaturarea concurenței.

O a treia preocupare poate apărea din cauza implicării băncilor într-un proces care a fost frecvent criticat pentru că a condus la fraudă și la abuzul de fonduri. Acest lucru poate expune băncile la anumite riscuri de reputație, în special în cazul în care beneficiarii sunt mari în raport cu bilanțul general al băncii. Preocupările exprimate în mass-media sau ținute de public asupra integrității clienților cheie ai băncii pot implica gestionarea bancară pentru a colabora în practici frauduloase și ar putea conduce la instabilitatea relațiilor de finanțare ale băncii, inclusiv a depozitelor cu amănuntul. În același timp, acest risc subliniază potențialul de implicare a băncilor, care, prin relațiile lor stabilite cu clienții, vor examina cu atenție proiectele pe care le angajează și pe care le vor simți în poziția de a le monitoriza în mod continuu.

Bibliografie

1. Anghel, M.G., Dumitrescu, D., Dumitrescu, D. and Niță, G. (2016). Role of banks in in European funds absorption to maintain macroeconomic stability. *Romanian Statistical Review*, Supplement, no. 9, pp. 43-49
2. Anghelache, C., Anghel, M.G., Diaconu, A., Badiu, A. and Niță, G. (2016). Modele utilizate în analiza absorbției fondurilor Comunitare, *International Symposium „Romania in the European Union – Methods and Models of Macroeconomic Analysis and Prognosis”*, Universitatea „Artifex” din București, Editura Artifex, București, pp. 278-292
3. Anghelache C. (2016). *România 2016. Starea economică*, Editura Economică, București
4. Anghelache, C., Soare, D.V. and Dumitrescu, D. (2016). IT&C Platform Used in Projects Financed from European Union Funds. *Romanian Statistical Review*, Supplement, Issue 6/2016, pp. 59-67
5. Anghelache C. (2015). *România 2015. Starea economică în continuă creștere*, Editura Economică, București
6. Babecky, J., Du Caju, P., Kosma, T., Lawless, M., Messina, J. and Room, T. (2010). Downward Nominal and Real Wage Rigidity: Survey Evidence from European Firms. *Scandinavian Journal of Economics*, 112, pp.884-910
7. Branten, E. and Purju, A. (2013). *Innovative Financial Instruments in EU Funding Schemes*, Baltic Journal of European Studies, Volume 3, Issue 1, pp. 121-135
8. Beltratti, A., and M. Stulz, R. (2012). The credit crisis around the globe: Why did some banks perform better?. *Journal of Financial Economics*, 105, pp. 1-17
9. Berica, C. (2011). The Role of Commercial Banks From Romania in the Attraction of Structural Funds. *The Annals of the “Stefan cel Mare” University of Suceava. Fascicle of The Faculty of Economics and Public Administration*, Volume 11, Issue 2(14), pp. 91-98
10. Calomiris, C.W. and Nissim, D. (2014). Crisis-related shifts in the market valuation of banking activities. *Journal of Financial Intermediation*, 23, pp. 400-435
11. Cassola, N., Hortacsu, A. and Jakub Kastl, J. (2013). The 2007 Subprime Market Crisis Through the Lens of European Central Bank Auctions for Short Term Funds, *Econometrica*, Econometric Society, vol. 81(4), pages 1309-1345
12. Cetorelli, N., and Goldberg, L. (2012). Banking Globalization and Monetary Transmission. *Journal of Finance*, 67, pp.1811–1843
13. Chava, S., and Purnanandam, A. (2011). The Effect of Banking Crisis on Bank-Dependent Borrowers. *Journal of Financial Economics*, 99, pp.116–135
14. Dornean, A. (2015). Financing Regional Development Through European Funds. a Review of the Effects In Romania (2007-2013), *EURINT*, Volume 2, pp. 141-153
15. Dumitrescu, D. and Soare, D.V. (2014). Financial Engineering Instruments Financed from European Structural and Investment Funds and Financial Products issued by Financial Institutions supporting European Project Implementation. *Romanian Statistical Review*, Supplement, Volume 62, Issue 10, pp. 16-39
16. Fender, I., and McGuire P. (2010). Bank Structure, Funding Risk and the Transmission of Shocks across Countries: Concepts and Measurements, *BIS Quarterly Review*, 63–79
17. Guadalupe, M. and Cunat, V. (2009). Executive Compensation and Competition in the Banking and Financial Sectors. *Journal of Banking and Finance*, 33, 439-474

-
18. Huizinga, H. and Laeven, L. (2012). Bank valuation and accounting discretion during a financial crisis. *Journal of Financial Economics*, 106 (3), 614-634
 19. Lima, C. and Cardenete, A. (2007). The effects of European funds on a regional economy: an applied general equilibrium analysis, *Applied Economics Letters*, Volume 14, Issue 11, pp. 851-855
 20. Neculita, V. et.al. (2013). European integration, financial resources and the absorption of European funds in Central and Eastern European Countries. *Economics and Applied Informatics*, Issue 2, pp. 33-38
 21. Opritescu E.M. (2012). Evaluation of The Structural Funds Absorption Rate By Means Of The Hermin Model. *The Journal of the Faculty of Economics – Economic*, Volume 1, Issue 1, pp. 332-338
 22. Sauer, S. and Sturm, J.E. (2007). Using Taylor Rules to Understand European Central Bank Monetary Policy. *German Economic Review*, Volume 8, Issue 3. pp. 375–398
 23. Schenone, C. (2010). Lending Relationships and Information Rents: Do Banks Exploit their Information Advantage?. *Review of Financial Studies*, 23(3), pp. 1149-1199
 24. Schnabl, P. (2012). The International Transmission of Bank Liquidity Shocks: Evidence from an Emerging Market. *Journal of Finance*, 67(3), pp. 897–932
 25. Tosun, J. (2014). Absorption of Regional Funds: A Comparative Analysis. *Journal of Common Market Studies*, Volume 52, Issue 2, pp. 371–387
 26. Wehinger, G. (2012). Bank deleveraging, the move from bank to market-based financing, and SME financing, *OECD Journal: Financial Market Trends*, Issue 1, pp. 65-79
 27. Zăman, Gh. and Cristea, A. (2011). EU Structural Funds Absorption in Romania: Obstacles and Issues. *Romanian Journal of Economics*, Volume 32, pp. 60-77